

MILJÖUTSKOTTETS UTLÅTANDE 4/2008 rd

Statsrådets redogörelse om ramar för statsfinanserna 2009—2012

Till finansutskottet

INLEDNING

Remiss

Riksdagen remitterade den 26 mars 2008 statsrådets redogörelse om ramar för statsfinanserna 2009—2012 (SRR 2/2008 rd) till finansutskottet för beredning och bestämde samtidigt att de övriga fackutskotten får lämna utlåtande till finansutskottet om de vill.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- äldre budgetsekreterare Päivi Valkama, finansministeriet
- ekonomidirektör Oili Hintsala och överförstämästare Pirkko Isoviita, miljöministeriet.

REDOGÖRELSEN

Inom miljöministeriets förvaltningsområde medger ramarna att man fortsätter med programmet för skydd av mångfalden i skogarna i södra Finland (METSO) och utvidgar det till att omfatta hela landet. Ett tilläggsanslag på sammanlagt 65,8 miljoner euro är avdelat för ändamålet. I ramarna beaktas merkostnaderna för att uppehålla bekämpningsberedskapen ombord på Rederiverkets fartyg och behovet av ytterligare åtgärder för att trygga fartygskapaciteten inom oljebekämpningen både när det gäller antalet fartyg och kvaliteten på verksamheten, också efter att det nya kombinationsfartyget blivit färdigt. Den marinbiologiska forskningen vid Havsforskningsinstitutet överförs på Finlands miljöcentral.

Statens bostadsfonds ställning ska utredas våren 2008 i samarbete mellan miljöministeriet och finansministeriet, och därefter ska ett beslut fattas i frågan. Utgifterna för understöd och utgifterna i samband med ackord, som nu betalas med medel ur bostadsfonden, dimensioneras i enlighet med det bostadspolitiska programmet och uppgår till 120 miljoner euro 2009—2011.

Med tanke på produktivetsprogrammet kommer man att utveckla arbetsuppgifterna inom områdesanvändning, byggande och boende och att gallra bland uppgifterna inom planering och tillståndsförvaltning och utnyttja elektroniska tjänster.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Motivering

Utskottet har behandlat redogörelsen utifrån sitt ansvarsområde, alltså miljöministeriets förvaltningsområde.

Det är oroväckande att anslagen för förvaltningsområdet minskar. Miljöministeriets produktivhetsprogram 2005 krävde att 250 årsverken skulle skäras ner fram till 2011. För detta har behövliga personalplaner redan utarbetats. Målet i ramarna är nu att 319 årsverken ska skäras ner och 200 av dem motiveras med reformen av regionförvaltningen¹. På grund av reformprojektet går det långsammare att förbereda projekt som tidigare startats inom produktivhetsprogrammet. Det har också blivit svårare att utvärdera uppfyllelsen av de nya målen. Men principen är att nedskärningarna främst ska göras bland visstidsanställda som för närvarande är anställda med sysselsättningsmedel och olika slags extern finansiering. När produktivhetsprogrammet genomförs och regionförvaltningen reformeras är det viktigt att se till att miljöförvaltningen kan fungera och hålla en hög nivå, anser utskottet. Handläggningen av miljötillstånd ska bli bättre och snabbare, med tanke på både miljöskydd och näringsliv.

Särskilt viktigt är det att miljöministeriets förvaltningsområde tillförsäkras tillräckliga resurser för forskning och utveckling. För planering och genomförande av miljöpolitiken och med tanke på dess effekter i samhället måste det finnas tillräckligt med information att tillgå när det behövs för beredning och beslut. Dessutom måste kunskapsunderlaget ständigt uppdateras för att svara mot förändringar i omvärlden. Anslagen för forskning, utveckling och planering (35.01.01) var 12,9 miljoner euro 2006. För 2008 uppgår de till 7,2 miljoner euro och kan höjas med ca 0,5 miljoner euro under ramperioden 2009—2012, tack vare satsningarna i anknyt-

ning till principbeslutet om METSO. Anslagsnivån är alltså nu 7,7 miljoner euro.

Det behövs resurser för forskning och utredningar, framför allt till underlag för beslut och insatser för att få kontroll över klimatförändringen och anpassa sig efter den. Ytterligare utmaningar är att skydda Östersjön, stoppa utarmningen av mångfalden i naturen, restaurera förorenad mark och förbättra energieffektiviteten i markanvändning, byggande och boende. Anslagen behövs också för att man ska kunna förbättra elektroniska tjänster och datasystem, genomföra utvecklingsprojekt inom produktivhetsprogrammet och finansiera externa tjänster som är nödvändiga för att verksamheten överlag ska kunna utvecklas.

Omkring 182 miljoner euro har avsatts för en fortsättning på programmet för mångfalden i skogarna i södra Finland (METSO) 2008—2016. Det egentliga tillägget i det nya rambeslutet uppgår till 65,8 miljoner euro. Syftet med programmet är att stoppa tillbakagången bland skogsbiotoper och skogsarter och att stabilisera en positiv utveckling för naturens mångfald. Utskottet anser att det är viktigt och nödvändigt med ökad finansiering för att det hittills lyckade försöket ska kunna etableras också som program. Metoderna är ekologiskt effektiva, frivilliga och kostnadseffektiva. Nätverket av skyddade områden förbättras, likaså naturvården i ekonomiskogar.

Finlands beredskap för oljebekämpning bygger på myndighetssamarbete och mångsidig användning av utrustning. De statliga fartygen för oljebekämpning disponeras och används av marinen, gränsbevakningsväsendet och Rederiverket. De regionala räddningsverkens oljebekämpningsbåtar är inte bara byggda för oljebekämpning utan de kan också användas vid räddning och släckning. En arbetsgrupp som utrett beredskapen för oljebekämpning² har fastställt målen

¹ Projektet för att reformera regionförvaltningen, Finansministeriets publikationer 19/2008.

² SY41/2007 Öljyntorjuntavalmius merellä - työryhmän loppuraportti, Meri Hietala ja Kari Lampela (toim.). Suomen ympäristö 41/2007, 42 s., Suomen ympäristökeskus.

för oljebekämpningen i alla havsområden med beaktande av sjötrafiken och i synnerhet oljetransporterna och tankfartygens storlek. Utgångspunkten är att man ska kunna bekämpa utsläpp av 30 000 ton olja i Finska viken och 5 000 ton i Bottniska viken. Målen jämfördes med dagens bekämpningskapacitet. Förslagen utifrån utredningen innebär att det kommer att behövas anslag på sammanlagt 110—140 miljoner euro 2008—2015, beroende på hur stora de nya fartygen är och hur de är konstruerade och i vilken mån de gamla fartygen behöver repareras. Utskottet påpekar att ramförslaget medger 5 miljoner euro per år för fartygsreparationer från och med 2010, men att anslaget inte gör det möjligt att förvärva de nya kompenserande fartyg som behövs.

Utskottet lyfter slutligen fram medlen för att främja miljövårdsarbeten och vattenvård i glesbygden. De disponibla anslagen är lika stora som förut, ca 11—12 miljoner euro per år. Men problemen med förorenad mark kräver avsevärt

större satsningar, som också behövs för att trygga grundvattenkvaliteten. För att skydda Östersjön, insjöarna och andra vattendrag är det en bra metod att koncentrera behandlingen av avloppsvatten till effektivare enheter i tätorter och att förbättra fastigheternas system för behandling av avloppsvatten från hushåll. Det behövs ett fungerande understödssystem för att stödja sociala investeringar i fastigheter. I dagsläget har inkomstgränserna praktiskt taget hindrat utbetalningen av understöd. Utskottet anser att det överlag är nödvändigt med en nivåhöjning av anslagen för miljövårdsarbeten och vattenvård i glesbygden, om vi vill nå våra mål att skydda Östersjön, insjöarna och andra vattendrag.

Utlåtande

Miljöutskottet anför

att finansutskottet bör beakta det som sägs ovan.

Helsingfors den 15 april 2008

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Rakel Hiltunen /sd
vordf. Pentti Tiusanen /vänst
medl. Marko Asell /sd
Susanna Haapoja /cent
Tanja Karpela /cent
Timo Kaunisto /cent

Merja Kuusisto /sd
Sanna Perkiö /saml
Tarja Tallqvist /kd
Oras Tynkkynen /gröna
Pauliina Viitamies /sd
Henna Virkkunen /saml.

Sekreterare var

utskottsråd Marja Ekroos.